

Grundigere studie av 1 Joh 1

Dette er et eksempel på en konkret studieplan laget med utgangspunkt i standard studieplanen – eller malen - for grundigere studie av utvalgte bibeltekster, se www.bibelstudie.no/studieplaner.

Bruk eksemplet som inspirasjon til å lage en egen plan for den bibelteksten dere har valgt å studere.

For å lykkes best mulig med studiet, bør dere lese gjennom de generelle rådene på www.bibelstudie.no/tips før dere starter.

Målgruppe

Målgruppe for denne studieplanen er enkeltpersoner eller grupper som har tilegnet seg en del bibelkunnskap og er motivert for å grave litt dypere.

Læringsmål

I løpet av studiet skal deltakerne oppnå økt forståelse og innsikt i 1 Joh 1. Studiet skal bidra til at deltakerne får et reflektert forhold til budskapet og oppnår modenhet og vekst i eget kristenliv. Etter endt kurs skal deltakerne være bedre i stand til å formidle kunnskapen videre til andre.

Læringsressurser

Sentrale læringsressurser i dette studiet er:

- Bibelen
- Ressursmateriell og metodebeskrivelser, se avsnittet nedenfor om arbeidsmetode og innhold
- Deltakernes egne erfaringer, kunnskaper, meninger og tolkninger
- Eventuell lærer (faglig veileder, innleder eller annen faglig ansvarlig for framdriften i studiet)

Til denne studieplanen anbefaler vi at dere organiserer studiet uten en lærer, men med en gruppeleder. Et alternativ kan være at dere inviterer en person til å holde en innledning til en eller flere samlinger hvor dere ønsker faglig innputt "utenfra".

Nivå

Avansert nivå

Omfang/kurstimer

8-30 kurstimer.

Timetallet må stå i forhold til gruppens ønsker, deltakernes forkunnskaper og materialet som er valgt ut.

Mer informasjon - se: www.k-stud.no/statsstotte

Arbeidsmetode og innhold

Selve studiemetoden beskrives underveis under de enkelte trinnene.

Under lenkene "Hjelpemidler og ressurser" www.bibelstudie.no/ressurser og "Måter å studere Bibelen på" www.bibelstudie.no/metoder finner dere materiell, flere metoder og tips for studiet.

Ved behov kan dere bruke flere samlinger på hvert av trinnene.

TRINN 1 – SAMMENHENG OG BAKGRUNN

Slå opp teksten og les den!

Sammenheng

Når vi studerer en avgrenset tekst er det som regel fordi den har vakt vår interesse og kan leses atskilt fra resten av teksten i skriftet. Vi må altså starte med å stille disse spørsmålene:

1. Er teksten vår en naturlig helhet, har den mening selv om vi leser den atskilt fra sammenhengen?
2. Hvilken funksjon har den utvalgte teksten i forhold til sammenhengen?
(innledning, høydepunkt i argumentasjonen, tekstinnslag som ikke er en naturlig del av helheten, osv) Eksempler på slike tekster kan være saligpisningene som innleder Bergpreknen – Matt 5,1 ff eller 1. korinterbrev 13 – Kjærlighetens høysang

Historisk situasjon, tekstavnittets egenart, avsender og mottaker

Fortsett med å sette dere inn i bakgrunnen for teksten og hvilken type litteratur avsnittet er hentet fra:

1. Personlig brev
2. eller en form for rundskriv? (Et rundskriv kan også være personlig i formen, nevne konkrete personer eller hendelser.)
3. På hvilken måte gir forfatteren seg til kjenne?
4. Er det klart hvem som er mottaker?
5. Hva vet vi om den situasjonen teksten har blitt til?
6. Sier sammenhengen teksten står i noe om disse spørsmålene?

Brev eller rundskriv?

Plassering av teksten

Brevet er plassert i gruppen av katolske (alminnelige) brev i NT.

Forfatteren presenterer ikke seg selv eller mottakerne ved navn, verken i innledningen eller i avslutningen av det. På den måten framstår det ikke som et brev i vanlig forstand.

Allikevel er det et tydelig og nært forhold mellom avsender og mottakere av brevet.

Mottakerne karakteriseres gjentatte ganger som hans kjære barn (*teknia*: 2,1+12+28; 3,7+18; 4,4 og 5,21 og *paidia*: 2,14+18). Brevet tar også opp konkrete forhold som forutsetter en personlig kjennskap. Flere kommentarer understreker den pastorale inderlighet som gjennomsyrrer brevet. En kan se for seg forfatteren skrive ned det han ville forkynt om han hadde stått ansikt til ansikt med leserne. Brevet kan ha vært et rundskriv til menighetene i Lilleasia, ført i pennen av en som hadde god kjennskap de viktige teologiske og etiske spørsmål som rørte seg i menighetene.

Språk og utvikling av temaer og tanker.

Det karakteristiske for språket er den enkle setningsbygningen med sideordnede setninger i stedet for underordning, tilknytning av nye setninger uten bindeord, gjentakelse av ord og uttrykk og antiteser. Det vil føre for langt her å gi eksempler. Men stilen gjenfinnes i de to andre Johannesbrevene. Den språklige og ide-messige egenart gjenkjennes også i Johannesevangeliet, og gjør sannsynligheten for en felles forfatter stor, selv om flere forskere opp gjennom tidene har hatt en annen mening.

Den logiske oppbygning er ikke dialektisk som så ofte hos Paulus, men mediterende. Det er vanskelig, for ikke å si umulig å finne en logisk linje. Utviklingen av tanker er mer som en vandring i en omvendt konisk spiraltrapp hvor du stadig vender tilbake til grunnleggende fundamentale tanker samtidig som nye elementer knyttes til. Lyset faller klarere over grunntemaene etter hver som brevet bygges oppover.

Språk og stil peker mot en forfatter som ikke er greker av fødsel, men har arameisk som morsmål hevder en rekke forskere. Forfatteren uttaler seg som øyenvitne med visshet og autoritet.

Hvem skrev brevet?

Den oldkirkelige tradisjonen er klar. Apostelen Johannes - den disippel Jesus elsket - var forfatteren av Johannesevangeliet, de tre brevene og Johannes Åpenbaring. Apostelen Johannes forlot Jerusalem før ødeleggelsen i år 70. Han holdt til i Efesus framover til Trajans tid forteller Ireneus (140-210). Ireneus hadde som barn og ungdom fått dype inntrykk fra biskop Polykarp i Smyrna (69-155). Han var en av Johannes disipler.

Selv om ulike innvendinger har blitt reist i forfatterspørsmålet, også i de første århundrene, er det ingen tungtveiende grunn til å fravike kirkens tradisjon, tvert i mot. Rimeligvis ble brevet skrevet på siste halvdel av 90-tallet.

TRINN 2 – SENTRALE TEMA

1. På hvilken måte er Jesus plassert i teksten?
2. Hvilke sider ved Jesu liv eller lære er det i så fall som blir berørt?
3. Er teksten refsende eller trøstende, eller kanskje begge deler? Nevn eksempler.
4. Vurder og begrunn om teksten:
 - a. er en "her og nå -tekst"
 - b. viser røtter bakover i historien
 - c. peker framover mot noe som skal skje i framtiden

Sentrale tema i 1. Johannesbrev

Brevet er kristologisk. Det er synet på Jesus Kristus som er avgjørende både i spørsmålet om rett lære og rett liv. (kap 2,22 ff). Den rette tro på Kristus er grunnleggende. Om den er falsk vil også det kristne liv bli falskt. Dersom det kristne liv er falskt er dette en indikasjon på en falsk tro.

Tradisjonen - gjengitt blant annet i Eusebius (d.340) kirkehistorie - utpeker Kerint (Cherintus) i Efesus som en samtidig hovedmotstander av Johannes. Han representerte en variant av doketismen (det som synes å være). Ireneus hevder at Johannesevangeliet var skrevet mot Kerints lære. Flere av de samme tema som berøres i evangeliet tas også opp i brevene til Johannes.

Kerints lære skilte skarpt mellom mennesket Jesus og det himmelske åndevesenet Kristus som bare en tid tok bolig i Jesus. Jesus var et menneske, født på naturlig måte (ikke unfanget av DHÅ). Da han var blitt døpt, kom Kristus ned over ham i duens skikkelse. Mot slutten av Jesus liv trakk Kristus seg bort fra ham, slik at det bare var mennesket Jesus som led og døde.

Dette samsvarer med elementene i gnostisismen som vokste fram og skulle bli en hovedfiende av sann kristen tro i de kommende århundrer. Den spirende gnostisismen fornektet inkarnasjonen og også at verden var skapt av den sanne, levende lysets gud. På denne bakgrunnen kan en forstå kraftige formuleringer som:

Og hvem er løgneren, om ikke den som fornektet at Jesus er Kristus? Han er Antikrist, han som fornektet Faderen og Sønnen. Den som fornektet Sønnen, har

heller ikke samfunn med Faderen; den som bekjenner Sønnen, har også samfunn med Faderen. 2,22-23

Mine kjære, tro ikke enhver ånd! Prøv åndene om de er av Gud! For det er gått mange falske profeter ut i verden. Guds Ånd kjenner dere på dette: Hver ånd som bekjenner at Jesus Kristus er kommet i kjøtt og blod, er av Gud. Men enhver ånd som ikke bekjenner Jesus, er ikke av Gud. Det er Antikristens ånd, som dere har hørt skal komme. Og den er allerede nå i verden. 4,1-3

Brevet er skrevet i en tid hvor den første kjærlighet til Kristus og de kristne var blitt borte hos mange, jfr. Åp 2,1 ff - brevet til menigheten i Efesus. Det var ikke bare kampen mot vranglærerne som var viktig, men også at den kristnes liv skulle utfolde seg i praktisk kjærlighet.

Mine kjære, la oss elske hverandre! For kjærligheten er fra Gud, og den som elsker, er født av Gud og kjenner Gud. Den som ikke elsker, har aldri kjent Gud, for Gud er kjærlighet. Og Guds kjærlighet ble åpenbart blant oss da han sendte sin enbårne Sønn til verden for at vi skulle ha liv ved ham. Kjærligheten er ikke det at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder. Mine kjære, har Gud elsket oss slik, da skylder også vi å elske hverandre. Ingen har noen gang sett Gud; men dersom vi elsker hverandre, blir Gud i oss, og hans kjærlighet er fullendt i oss. 4,7-12

Brevet representerer et kristendomssyn som hevder nødvendigheten av en dynamisk tro som lever i spenningen mellom det mennesket er i seg selv, og hva det er ment å være. Den kraft som kan forvandle livet ligger i vandringen i lyset, i samfunn med Gud og hverandre. En vandring på denne veien fører ikke til en stadig uvisshet. Tvert i mot:

Dette har jeg skrevet til dere for at dere skal vite at dere har evig liv, dere som tror på Guds Sønns navn. 5,13

TRINN 3 – OVERSETTELSER OG BIBELKOMMENTARER

Sjekk ulike oversettelser av det samme tekstavsnittet. Det er også fint å bruke oversettelser til flere språk. Les høyt for hverandre dersom dere studerer i gruppe. Noter forskjeller mellom ulike oversettelser. Samtal om disse ulikhetene.

Les kommentarene i Studiebibelen eller andre bibelkommentarer til teksten. Samtal om kommentarene.

TRINN 4 – MEDITASJON OG AKTUALITET

Hver enkelt deltaker leser teksten langsam for seg selv og mediter over den. Ha et blankt ark og noter ned de tankene som kommer. Samtal om det den enkelte har notert ned. Tillat tilsynelatende "sidesprang", men still spørsmål som:

Hvorfor gikk tankene mine fra teksten og til de konkrete tingene jeg har notert ned. Er det mulig å finne en sammenheng.

Del med hverandre de utfordringene som dette studiet har gitt for eget liv, konkrete mål for hverdagen min og måten jeg lever på.

Betraktning over kapitlet, se neste side

Bibeloversettelsene som er brukt nedenfor er Det norske bibelselskapets oversettelse og New International Version. La oss forsøke å betrakte, eller beskue (*theomai* - look at) den virkelighet Johannes forkynner. Et forsøk på en slik betraktning er i tredje spalte:

EVALUERING

- Grappa bør fortløpende vurdere om den trenger å gjøre endringer i opplegget.

- Når dere nærmer dere halvveis løp, bør dere bevisst sette av noe tid til å evaluere opplegget, både når det gjelder innhold, utbytte og prosessen i gruppa.
- Dere bør på siste møte forsøke å oppsummere hva den enkelte og gruppa som fellesskap har lært gjennom arbeidet med stoffet.

Prologen i 1. Johannesbrev kap 1, v 1.-4

1 Det som var fra begynnelsen, det vi har hørt, det vi har sett med våre øyne, det vi så og våre hender tok på, om det bærer vi bud, om livets ord.

2 Og livet ble åpenbaret, vi har sett det og vitner om det og forkynner dere det evige liv, som var hos Faderen og ble åpenbaret for oss.

3 Det som vi har sett og hørt, forkynner vi også for dere, for at dere skal ha samfunn med oss, vi som har samfunn med Faderen og hans Sønn Jesus Kristus.

4 Og vi skriver dette for at vår glede skal være fullkommen.

Vandre i Guds lys v. 5-10.

5 Dette er det budskap vi har hørt av ham og forkynner dere: Gud er lys, i ham finnes det ikke mørke.

6 Sier vi at vi har samfunn med ham, men vandrer i mørket, da lyver vi og følger ikke sannheten.

7 Men dersom vi vandrer i lyset, slik han selv er i lyset, da har vi samfunn med hverandre, og Jesu, hans Sønns blod renser oss for all synd.

New International Version

1 That which was from the beginning, which we have heard, which we have seen with our eyes, which we have looked at and our hands have touched - this we proclaim concerning the Word of life.

2 The life appeared; we have seen it and testify to it, and we proclaim to you the eternal life, which was with the Father and has appeared to us.

3 We proclaim to you what we have seen and heard, so that you also may have fellowship with us. And our fellowship is with the Father and with his Son, Jesus Christ.

4 We write this to make our* joy complete.
[*Some manuscripts <your>]

5 This is the message we have heard from him and declare to you: God is light; in him there is no darkness at all.

6 If we claim to have fellowship with him yet walk in the darkness, we lie and do not live by the truth.

7 But if we walk in the light, as he is in the light, we have fellowship with one another, and the blood of Jesus, his Son, purifies us from all* sin. [*Or <every>]

Betraktning

Før alt var til var du der - ved deg ble livet til - sann Gud.

Gjennom deg kom lyset til oss.

Du lot dine vitner sanse med øre, øye og hender - LIVETS ORD

Du var ikke bare en ånd, men kjøtt og blod og menneske midt i blant oss.

Vi har sett og bekrefter

LIVET - åpenbart

derfor proklamerer vi

LIVET - det evige!

Vitnenes øyne og ører mottok det LIVETS ORD som forkynnes -

Det skaper LIVETS FELLESSKAP med Jesus Kristus og hans Far og sant fellesskap mellom mennesker som hører og mottar.

I vårt fellesskap rommes den fullkomne glede.

Gud sa: Bli lys!

Lyset var begynnelsen til alt liv på jorden, i havet og under himmelen.

GUD ER LYS

Det er ingen skygge i ham eller ved ham.

Fellesskap med Ham og hverandre drepes av løgnens mørke og gleden forsvinner.

Sannheten åpenbares når vår livsstil er å vandre i Hans lys. Fellesskapet bygges ved et liv i åpenhet.

Jesu blod rens oss fra hver synd

8 Sier vi at vi ikke har synd, da bedrar vi oss selv, og sannheten er ikke i oss.

9 Men dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og rens oss for all urett.

10 Sier vi at vi ikke har syndet, da gjør vi ham til en løgner, og hans ord er ikke i oss.

8 If we claim to be without sin, we deceive ourselves and the truth is not in us.

9 If we confess our sins, he is faithful and just and will forgive us our sins and purify us from all unrighteousness.

10 If we claim we have not sinned, we make him out to be a liar and his word has no place in our lives.

Sier jeg at jeg av natur er treffsikker, bommer ikke på livets høyeste mål: Å være fullkommen i kjærlighet.

Da lever jeg i selvbedrag - mørket innhyller min ånd. Men dersom jeg åpent bekjenner hva min syndige natur stadig fører med seg - av synder og bomskudd - da vandrer mitt sinn i lyset og Hans trofasthet og rettferdighet tilgir synd og renser fra urettferdighet.

Å fornekte mine synder er mer enn å vandre i mørket.

LIVETS ORD
gjør jeg til løgner!
LIVETS LYS
kaller jeg mørke!

Kyrie eleison!

Litteratur:

John Marsh: Saint John, SCM press 1968

D. Moody Smith: John. Abingdon 1999

Olav Moe: Seirende tro, Land og Kirke 1961

Olav Moe: Johannesevangeliet, Aschehoug 1951

William Barclay: Johannesbrevene- Den daglige studiebibel, Ansgar 1987

David Jackman: The Message of Johns letters, Inter-Varsity Press 1988

Poul Saxe: Kirkehistorie, Nyt Nordisk Forlag 1959

Bengt Hägglund: Teologiens historia, Gleerups förlag 1956

Studiebibelen, Oslo 1982

Utgiveren av studieplanen er Kristelig studieforbund, K-stud, som er et offentlig godkjent studieforbund. Grupper som benytter studieplanen har derfor rett til statsstøtte til studiearbeid. Mer informasjon på www.bibelstudie.no og www.k-stud.no